

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

21 december 2006

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met het verdrag met betrekking tot de maatregelen
die moeten worden genomen om de ongeoorloofde invoer, uitvoer en overdracht
van eigendom van cultuurgoederen te voorkomen,
aangenomen door de Algemene Conferentie van UNESCO tijdens haar zestiende zitting
in Parijs op 14 november 1970**

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

I. BEKNOPTE SYNTHESE VAN HET UNESCO-VERDRAG

1. Algemeen

Het UNESCO-verdrag met betrekking tot de maatregelen die moeten worden genomen om de ongeoorloofde invoer, uitvoer en overdracht van eigendom van cultuurgoederen te voorkomen, is het voornaamste internationaal rechtsinstrument om de illegale (ongeoorloofde) handel in cultuurvoorwerpen op wereldvlak te voorkomen en te bestrijden.

Begin oktober 2006 zijn 110 staten partij bij het verdrag. De jongste jaren legden het Verenigd Koninkrijk (op 1 augustus 2002), Japan (op 9 september 2002), Zweden (op 13 januari 2003), Denemarken (op 26 maart 2003) en Zwitserland (op 3 oktober 2003) hun akte van aanvaarding of bekrachtiging neer. In de loop van 2005 en 2006 deden Venezuela, Afghanistan, Vietnam en Zimbabwe hen dat na.

Het verdrag trad op 24 april 1972 in werking, drie maanden nadat Nigeria als derde land zijn akte van bekrachtiging neergelegd had. Voor de andere verdragsluitende partijen, treedt het verdrag in werking drie maanden na de neerlegging van hun akte van bekrachtiging, aanvaarding of toetreding.

Zoals uitgedrukt in haar opschrift en de inleidende overwegingen, heeft het verdrag als doel de ongeoorloofde invoer, uitvoer en eigendomsoverdracht van cultuurgoederen te voorkomen. Het wil de verdragsluitende partijen ook aansporen om het erfgoed, gevormd door de cultuurgoederen op hun grondgebied, te beschermen tegen de risico's van diefstal, clandestiene opgravingen en ongeoorloofde uitvoer. Het verdrag streeft verder naar de bewustwording van elke staat van de morele verplichtingen met betrekking tot de eerbiediging van zijn cultureel erfgoed en dat van de andere naties, en het wil dat de musea, bibliotheken en archieven, als culturele instellingen, alles in het werk stellen opdat de samenstelling van hun collecties gegrond zou zijn op universeel erkende morele beginselen (ethische codes).

2. Juridische basis

Het verdrag is een 'gemengd verdrag'. Het bevat zowel bepalingen die ressorteren onder de bevoegd-

heid van de gefedereerde entiteiten (gemeenschappen en gewesten) als bepalingen die tot de bevoegdheid van de federale staat behoren.

De gemeenschappen zijn bevoegd voor de culturele aangelegenheden, met inbegrip van het cultureel patrimonium, de musea en de cultureel-wetenschappelijke instellingen, met uitzondering van de monumenten en landschappen (artikel 4, 4°, van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980, gewijzigd bij de Wet van 8 augustus 1988).

De gewesten zijn bevoegd voor de monumenten en landschappen (artikel 6, §1, 7°, van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980, zoals gewijzigd bij de Wet van 8 augustus 1988).

De federale staat is de bevoegde overheid inzake gerechtelijk recht en burgerlijk recht en is de voornaamste bevoegde overheid inzake strafrecht en strafvordering. De federale staat is tevens bevoegd voor de federale wetenschappelijke en culturele instellingen (artikel 6bis, §2, 4°, van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1988, zoals gewijzigd door artikel 3, §2, van de Bijzondere Wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur).

Voor de bekrachtiging van gemengde verdragen door België is de instemming van alle gefedereerde entiteiten (gemeenschappen en gewesten) zowel als van de federale staat vereist.

De federale instemmingswet (20 maart 2003), het decreet van het Waalse Gewest (25 maart 2004), het decreet van de Franse Gemeenschap (12 mei 2004) en de ordonnantie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest (3 maart 2005) werden reeds afgekondigd.

3. De voornaamste bepalingen van het verdrag

Artikelen 1 en 4 bevatten een ruime definitie van 'cultuurgoederen' door opsomming van een aantal algemene categorieën. Elke verdragsluitende partij moet evenwel voor zichzelf de cultuurgoederen aanwijzen die belangrijk zijn voor de archeologie, de prehistorie, de literatuur, de kunst of de wetenschappen.

Artikel 2 verplicht de verdragsluitende partijen:

- te erkennen dat de ongeoorloofde invoer, uitvoer en eigendomsoverdracht van cultuurgoederen tot de voornaamste oorzaken behoren van de verarming van het cultureel erfgoed van de landen van herkomst ervan, en dat internationale samenwerking één van meest efficiënte manieren is om hun

onderscheiden cultuurgoederen te beschermen tegen alle risico's die daaruit volgen;

- die ongeoorloofde handel te bestrijden met alle middelen waarover zij beschikken.

Artikel 3 verklaart dat de invoer, uitvoer en eigendomsoverdracht van cultuurgoederen die gebeuren in strijd met de bepalingen die de verdragsluitende partijen genomen hebben overeenkomstig het verdrag, ongeoorloofd zijn.

Artikel 5 vereist dat de verdragsluitende partijen op hun grondgebied een dienst of diensten oprichten, als die nog niet bestaan, belast met de bescherming van het cultureel erfgoed. Die dienst(en) moet(en) over voldoende personeel beschikken om regionale taken te kunnen uitoefenen zoals het opstellen van een aangepaste regelgeving, het opmaken en bijhouden van een lijst met belangrijke openbare en particuliere cultuurgoederen, het oprichten van wetenschappelijke en technische instellingen voor de bewaring en ontsluiting van cultuurgoederen, het uitwerken van ethische codes voor de belanghebbenden (museum-conservators, verzamelaars, antiquairs enzovoort), het nemen van educatieve maatregelen om eerbied voor het cultureel erfgoed aan te moedigen, en kennis verspreiden van de bepalingen van het verdrag.

Artikel 6 legt de verdragsluitende partijen de verplichting op om:

- een systeem van uitvoervergunningen in te voeren;
- de uitvoer te verbieden van cultuurgoederen die niet vergezeld gaan van zo'n vergunning;
- dat verbod op gepaste wijze in kennis te brengen van het publiek.

Artikel 7 verplicht de verdragsluitende partijen om:

- de nodige maatregelen te nemen teneinde te voorkomen dat musea of andere instellingen op hun grondgebied cultuurgoederen verwerven die illegaal uitgevoerd zijn uit een andere verdragsluitende partij, na de inwerkingtreding van het verdrag;
- de invoer te verbieden van cultuurgoederen die gestolen zijn in een museum, een seculier of religieus openbaar monument of soortgelijke instel-

ling na de inwerkingtreding van het verdrag, en die geïnventariseerd zijn.

Het artikel bepaalt ook de procedure voor de teruggave van de aldus gestolen cultuurgoederen: op verzoek van de verdragsluitende partij van oorsprong, moet de aangezochte verdragsluitende partij gepaste maatregelen nemen om de aldus gestolen goederen in beslag te nemen en terug te geven. Deze verzoeken moeten langs diplomatieke weg overgemaakt worden met de nodige bewijsmiddelen ter staving van het verzoek tot beslag of teruggave.

Artikel 8 verplicht de verdragsluitende partijen om de personen die aansprakelijk zijn voor een inbreuk op de verbodsbepalingen in de artikelen 6, b), en 7, b), strafrechtelijk of administratief te bestraffen.

Artikel 9 geeft een verdragsluitende partij wiens cultureel erfgoed in gevaar gebracht wordt door bepaalde archeologische of etnologische plunderingen, het recht een beroep te doen op de betrokken staten. De andere verdragsluitende partijen moeten in dat geval meewerken aan ieder internationaal overlegd optreden teneinde de vereiste concrete maatregelen te nemen en uit te voeren, met inbegrip van toezicht op de invoer, uitvoer en internationale verhandeling van de betrokken cultuurgoederen. In afwachting van een akkoord neemt iedere betrokken partij voorlopige maatregelen om onherstelbare schade aan het cultureel erfgoed van de verzoekende partij te voorkomen.

Artikel 10 verplicht de verdragsluitende partijen om:

- door opvoeding, voorlichting en waakzaamheid de overdracht te beperken van de uit andere verdragsluitende partijen illegaal uitgevoerde cultuurgoederen. Het verplicht de verdragsluitende partijen ook om, in de omstandigheden die aangepast zijn aan ieder land, hun antiquairs de verplichting op te leggen een register te houden met opgave van de herkomst van ieder cultuurgoed, de naam en het adres van de leverancier, de omschrijving en de prijs van elk verkocht goed, en de koper van een cultuurgoed te informeren over een eventueel uitvoerverbod dat van toepassing is;
- door middel van opvoeding het publiek bewust te maken van de waarde van cultuurgoederen en van het risico dat diefstal, clandestiene opgravingen en

ongeoorloofde uitvoer vormen voor het cultureel erfgoed.

Artikel 11 verklaart de uitvoer en eigendomsoverdracht van cultuurgoederen die rechtstreeks of onrechtstreeks voortvloeien uit de bezetting van een land door een vreemde mogendheid, als onrechtmatig.

Artikel 12 verplicht de verdragsluitende partijen om bepaalde door het verdrag opgelegde maatregelen te nemen in de gebieden waarvan zij de internationale betrekkingen verzekeren.

Artikel 13 verplicht de verdragsluitende partijen om binnen het kader van hun wetgeving:

- door alle gepaste maatregelen de eigendomsoverdracht van cultuurgoederen te voorkomen die ertoe strekt de ongeoorloofde invoer of uitvoer van deze goederen te bevorderen;
- te verzekeren dat hun bevoegde diensten samenwerken teneinde de teruggave aan de rechthebbende te vergemakkelijken;
- vorderingen toe te laten tot teruggave van verloren of gestolen cultuurgoederen door de rechtmatige eigenaar;
- het onverjaarbare recht te erkennen van elke verdragsluitende partij om bepaalde cultuurgoederen te klasseren en als onvervreemdbaar en derhalve onuitvoerbaar te verklaren, en de terugvordering van zulke goederen te vergemakkelijken door de betrokken staat wanneer die toch zouden uitgevoerd zijn.

Artikel 14 verplicht de verdragsluitende partijen om aan de nationale diensten bevoegd voor de bescherming van het cultureel erfgoed, toereikende middelen toe te kennen en, indien vereist, daartoe een fonds op te richten.

Artikel 15 verduidelijkt dat niets in het verdrag belet dat verdragsluitende partijen onderling bijzondere overeenkomsten sluiten of de uitvoering van reeds gesloten overeenkomsten voortzetten.

De artikelen 16 tot 26 zijn louter administratief.

II. ALGEMENE OPMERKINGEN BETREFFENDE HET TOEPASSINGSGEBIED EN DE DRAAGWIJDTE VAN HET VERDRAG¹

Men kan aan het UNESCO-verdrag de volgende eigenschappen toeschrijven:

1. Het Verdrag is niet self-executing

Het UNESCO-verdrag is niet rechtstreeks toepasselijk in de verdragsluitende partijen. Elke verdragsluitende partij dient de nodige wettelijke en administratieve maatregelen te nemen om de ongeoorloofde invoer, uitvoer en overdracht van eigendom van cultuurgoederen te verbieden en te voorkomen. Dat is het opzet en hoofddoel van het verdrag.

Algemeen wordt aanvaard dat het verdrag een ruime beoordelingsmarge aan de verdragsluitende partijen laat om aan de bepalingen van het verdrag het nodige gevolg te geven. Men merkt dan ook dat in de landen die het verdrag reeds bekrachtigden, de meest uiteenlopende benaderingen gehanteerd worden. Dit hangt ook samen met de verschillende invalshoeken die tot de totstandkoming van het verdrag geleid hebben, met invloeden van de verschillende rechtssystemen van zowel 'common law' als de zgn. civielrechtelijke staten.

Men kan twee hoofdbenaderingen onderscheiden in de manier waarop de huidige verdragsluitende partijen het verdrag tot uitvoering gebracht hebben:

- enerzijds de wat wij hierna noemen 'minimale visie'. Deze visie gaat er van uit dat de bestaande wetgeving, rechtssysteem en administratieve praktijk van het betrokken land volstaan en voldoende mogelijkheden bieden aan de bevoegde instanties om de verplichtingen van het verdrag na te komen (cfr. het Verenigd Koninkrijk);
- anderzijds de visie van de meeste civielrechtelijke landen (alsook, in zekere mate, de Verenigde

¹ De bespreking van de achtergrond en de interpretatie van het UNESCO-Verdrag, met inbegrip van dit overzicht en in de artikelsgewijze bespreking in punt IV, is geïnspireerd op de commentaar op de artikelen van het UNESCO-Verdrag door Patrick J. O'Keefe, *Commentary on the UNESCO 1970 Convention on Illicit Traffic*, Institute of Art and Law, Leicester, 2000.

Staten) die specifiek wetgevend ingrijpen nodig geacht hebben om aan het verdrag de nodige uitwerking te geven.

Voor België impliceert de bekrachtiging van het UNESCO-verdrag dat elke bevoegde overheid (federale staat, gemeenschappen en gewesten) binnen haar respectieve bevoegdheid zal dienen uit te maken welke maatregelen zij nodig acht om de verplichtingen voortvloeiend uit het verdrag, de nodige uitwerking te geven en in al dan niet afdwingbare regelgeving of aanbevelingen om te zetten. Gelet op de noodzakelijke coördinatie en afstemming van al die maatregelen, zal de nodige structurele samenwerking tussen de verschillende niveaus tot stand moeten gebracht worden.

Zelfs al is het verdrag niet rechtstreeks uitvoerbaar in het interne recht en is er implementatie nodig om het de nodige uitwerking te geven, toch is de loutere aanvaarding van het verdrag niet zonder belang: het verdrag biedt de rechtbanken een bijkomende maatstaf waarmee de huidige wetten en regelgeving getoetst en geïnterpreteerd dienen te worden. Zo zal een rechter, die geconfronteerd wordt met een complexe eigendomsvraag m.b.t. een cultuuro goed, de vraag niet kunnen ontgaan of de belanghebbende partij wel degelijk 'te goeder trouw' is. In die zin biedt het verdrag ondersteuning voor de evolutie binnen de Belgische rechtspraak waarbij *de goede trouw kwalitatief geïnterpreteerd wordt in functie van de concrete omstandigheden* en waarbij het loutere inroepen van het principe van vermoeden van goede trouw (kwade trouw moet bewezen worden) vanwege de verdedigende partij door de rechtbank niet aanvaard wordt. Integendeel elk van de partijen moet bijdragen tot het ontdekken van de waarheid (artikelen 870 en 871 van Gerechtelijk Wetboek).

2. Het UNESCO-verdrag is niet retroactief

Het verdrag bevat geen retroactiviteitsbepaling. Volgens het geldende verdragsrecht is het verdrag dus niet retroactief. Het is derhalve enkel van toepassing op gebeurtenissen die plaatsvinden na de inwerking-treding van het verdrag in een bepaalde verdragsluitende partij.

Niettemin bestaat enige onzekerheid over de relevantie van het tijdstip van een bepaalde in- of uitvoerhandeling in het licht van de niet-retroactiviteit.

Het UNESCO-verdrag zegt immers niets over het tijdstip van de (voorafgaande) uitvoer om te bepalen wanneer de (daaropvolgende) invoer van een onrechtmatig uitgevoerd voorwerp onwettig is. Het laat de verdragsluitende partijen vrij om alle toekomstige invoer van cultuuro goederen die onrechtmatig uitgevoerd werden op enig ogenblik in het verleden, onwettig te verklaren, dan wel te bepalen dat er pas sprake is van een onwettig ingevoerd cultuuro goed wanneer ook de onrechtmatige uitvoer plaats vond na de inwerking-treding van het verdrag op haar grondgebied.

De federale wetgever maakte vooralsnog geen gebruik van de mogelijkheid om aan het verdrag enige vorm van retroactieve toepassing te geven. Dit lijkt er op te wijzen dat het UNESCO-verdrag geen retroactieve werking heeft voor wat betreft de uitvoer- en invoerhandelingen en de overdrachten die krachtens het verdrag als onrechtmatig dienen beschouwd te worden.

3. Het UNESCO-verdrag laat reserves toe

Het verdrag laat reserves toe. Het verdragsrecht bepaalt dat bij verdragen die geen verbod tot het maken van reserves bevatten, het maken van reserves toegelaten is, op voorwaarde dat deze niet onverenigbaar zijn met het voorwerp en doel van het verdrag.

Verscheidene verdragsstaten maakten bij de ratificatie van deze mogelijkheid gebruik.

Zo legden zowel Frankrijk als het Verenigd Koninkrijk een interpretatieve verklaring af waarbij zij het materiële toepassingsgebied van het UNESCO-verdrag in lijn brengen met het materiële toepassingsgebied van de Europese Verordening (EEG) 3911/92 betreffende de uitvoer van cultuuro goederen.

4. Het UNESCO-verdrag is begaan met erfgoed-waarde, niet met eigendomsvragen

De algemene filosofie van het verdrag, die al haar bepalingen ondersteunt, is de bescherming van cultuuro goederen te verzekeren omwille van hun waarde als cultureel erfgoed voor een bepaald land of een cultuur. Deze bekommernis is onafhankelijk van de vraag naar de privaatrechtelijke eigendom van deze voorwerpen, die door het verdrag niet behandeld wordt.

5. Het UNESCO-verdrag is een publiekrechtelijk, geen privaatrechtelijk instrument

Samenhangend met de vierde eigenschap, is het UNESCO-verdrag in essentie gebaseerd op een filosofie van overheidsoptreden.

Het verdrag legt een aantal verplichtingen op aan de verdragsluitende partijen als dusdanig, die veelal van administratieve aard zijn. Zo zijn de verdragsluitende partijen verplicht om nationale diensten in te richten voor de bescherming van het cultureel erfgoed (artikel 5), een uitvoervergunningstelsel op te zetten (artikel 6), bepaalde invoer te verbieden (artikel 7, (b), (i)), sancties op te leggen (artikel 8), en toezicht te organiseren over de handel in cultuurgoederen (artikel 10, (a)).

Tevens verplicht het verdrag de verdragsluitende partijen om “gepaste maatregelen te nemen” om de in artikel 7, (a) en (b), bedoelde gestolen en ingevoerde cultuurgoederen, terug te geven. Die teruggave moet langs diplomatieke weg gebeuren (artikel 7, (b), (ii)).

Het UNESCO-verdrag is aldus duidelijk gericht tot de verdragsluitende partijen zelf die de nodige actie moeten ondernemen. Vorderingen tot teruggave verlopen van overheid tot overheid, via de diplomatieke kanalen.

III. VERHOUDING TOT ANDERE VERDRAGEN

1. Europese regelgeving

(a) Artikel 30 van het Verdrag van Rome

Artikel 30² van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap (EG) (Verdrag van Rome)³ laat uitzonderlijk maatregelen toe die ingaan tegen het principe van het vrije verkeer van goederen. Dit artikel luidt als volgt:

“De bepalingen van de artikelen 28 en 29⁴ vormen geen beletsel voor verboden of beperkingen van invoer, uitvoer of doorvoer, welke gerechtvaardigd zijn uit hoofde van bescherming van [...] het nationaal artistiek historisch en archeologisch bezit [...]. Deze verboden of beperkingen mogen echter geen middel tot willekeurige discriminatie noch een verkapte beperking van de handel tussen de lidstaten vormen.”⁵

Elke lidstaat maakt voor zichzelf uit wat hij als nationaal cultuurbezit beschouwt (zie ook (b) en (d) hieronder). De Verordening 3911/92 noch de Richtlijn 93/7 doen afbreuk aan dit fundamenteel recht dat de lidstaten zich krachtens artikel 30 mogen voorbehouden.

De Verordening 3911/92 (hierna de ‘Verordening’ genoemd) en de Richtlijn 93/7 (hierna de ‘Richtlijn’ genoemd), voerden samen een communautair systeem in voor de bescherming van de cultuurgoederen van de EU-lidstaten. Die Verordening en Richtlijn worden hieronder kort besproken.

⁴ De Franse versie gebruikt de terminologie “des trésors nationaux ayant une valeur artistique, historique ou archéologique”. Men vindt deze terminologie terug in het Decreet van de Franse Gemeenschap van 11 juli 2002 (zie punt IV, commentaar bij artikel 1) en de Franse wetgeving ter bescherming van het roerend cultureel erfgoed van Frankrijk.

⁵ De Franse versie gebruikt de terminologie “des trésors nationaux ayant une valeur artistique, historique ou archéologique”. Men vindt deze terminologie terug in het Decreet van de Franse Gemeenschap van 11 juli 2002 (zie punt IV, commentaar bij artikel 1) en de Franse wetgeving ter bescherming van het roerend cultureel erfgoed van Frankrijk.

⁶ *Publicatieblad Nr. L 395 van 31/12/1992 blz. 0001 – 0005, rectificatie Publicatieblad Nr. L 267 van 19/10/1996 blz. 0030, gewijzigd door Verordening (EG) nr. 2469/96 van de Raad van 16 december 1996 tot wijziging van de bijlage bij Verordening (EEG) nr. 3911/92 betreffende de uitvoer van cultuurgoederen Publicatieblad Nr. L 335 van 24/12/1996 blz. 0009 – 0009, Verordening (EG) nr. 974/2001 van de Raad van 14 mei 2001 tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 3911/92 betreffende de uitvoer van cultuurgoederen Publicatieblad Nr. L 137 van 19/05/2001 blz. 0010 – 0011, en door Verordening (EG) nr. 806/2003 van de Raad van 14 april 2003 tot aanpassing aan Besluit 1999/468/EG van de bepalingen betreffende de comités die de Commissie bijstaan in de uitoefening van haar uitvoeringsbevoegdheden die zijn vastgelegd in volgens de raadplegingsprocedure (gekwalificeerde meerderheid) goedgekeurde besluiten van de Raad, Publicatieblad Nr. L 122 van 16/05/2003 blz. 0001 – 0035.*

¹ Voorheen artikel 36.

² Publicatieblad Nr. C 325 van 24 december 2002 (gecoördineerde versie).

³ Deze artikelen handelen over het verbod op kwantitatieve beperkingen tussen de lidstaten.

(b) *De Europese Verordening (EEG) 3911/92 betreffende de uitvoer van cultuuroederen*⁶

De Verordening (EEG) nr. 3911/92 bevat voorschriften die, met het oog op de verwezenlijking van de interne markt, dienstig zijn voor het handelsverkeer met derde landen waardoor de (nationale) bescherming van cultuuroederen gewaarborgd wordt. Zij voorziet met name maatregelen die aan de buitengrenzen van de gemeenschap een eenvormige controle op de uitvoer van cultuuroederen waarborgen. De Verordening onderwerpt de uitvoer (naar derde landen) van cultuuroederen die onder het toepassingsgebied van de Verordening vallen, aan een vergunning afgeleverd door de lidstaat van oorsprong.

De bijlage van de Verordening omschrijft nader de categorieën cultuuroederen die in het handelsverkeer met derde landen in het bijzonder dienen beschermd te worden, alsook de financiële drempels waarboven elke categorie beschermd wordt. Deze regeling geldt onverminderd de omschrijving, gegeven door de lidstaten van de goederen die tot het nationaal bezit in de zin van artikel 30 van het Verdrag van Rome behoren. De Verordening is enkel van toepassing op het door de lidstaten gedefinieerde 'nationaal bezit' in de mate dat het om cultuuroederen gaat die onder één van de categorieën vallen, opgenomen in de bijlage van de Verordening.

De vergunningsplicht is van toepassing sinds 1 april 1993⁷. De Verordening is rechtstreeks toepasselijk. In België worden de uitvoervergunningen afgeleverd door de gemeenschappen.

(c) *De Europese Richtlijn 93/7/EEG en de Belgische wet van 28 oktober 1996*⁸

De Richtlijn 93/7 houdt een explicitering en uitbreiding in van artikel 30 van het Verdrag van Rome.

⁷ Voor de uitvoeringsmodaliteiten: zie Verordening (EEG) nr. 752/93 van de Commissie van 30 maart 1993 houdende toepassingsbepalingen van Verordening (EEG) nr. 3911/92 van de Raad betreffende de uitvoer van cultuuroederen, *Publicatieblad Nr. L 077 van 31/03/1993 blz. 0024 – 0032*.

⁸ *Publicatieblad Nr. L 074 van 27/03/1993 blz. 0074 – 0079*, gewijzigd door Richtlijn 96/100/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 februari 1997 tot wijziging van de bijlage bij Richtlijn 93/7/EEG betreffende de teruggave van cultuuroederen die op onrechtmatige wijze buiten het grondgebied van een lidstaat zijn gebracht, *Publicatieblad Nr. L 060 van 01/03/1997 blz. 0059 – 0060*, en door Richtlijn 2001/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2001 tot wijziging van Richtlijn 93/7/EEG van de Raad betreffende de teruggave van cultuuroederen die op onrechtmatige wijze buiten het grondgebied van een lidstaat zijn gebracht (Voor de EER relevante tekst), *Publicatieblad Nr. L 187 van 10/07/2001 blz. 0043 – 0044*.

Er wordt uitdrukkelijk erkend dat, krachtens en binnen de grenzen van artikel 30 van het Verdrag van Rome, de lidstaten, ook na de Verordening van 1992, gerechtigd blijven om hun nationaal bezit nader te omschrijven en dat zij de mogelijkheid behouden om de nodige maatregelen te treffen ter bescherming van hun nationaal bezit in de interne markt van de EU zonder binnengrenzen.

Met het oog hierop voorziet de Richtlijn een teruggaveveregeling die de lidstaten de mogelijkheid biedt om de terugkeer op hun grondgebied te verkrijgen van cultuuroederen die in de zin van artikel 30 als nationaal bezit beschouwd worden en die in strijd met de desbetreffende nationale bepalingen buiten hun grondgebied gebracht zijn.

In dit opzicht is het doel van de Richtlijn vergelijkbaar met de opzet van het UNESCO-verdrag.

De procedure en mechanismen voor teruggave zijn echter verschillend.

Elke lidstaat duidt een centrale overheid of autoriteit aan die de in de Richtlijn omschreven bevoegdheden uitoefent en meer bepaald de vorderingen instelt tot teruggave van een op onrechtmatige wijze buiten het grondgebied van de verzoekende lidstaat gebracht cultuuroed.

De Richtlijn regelt verder een aantal zaken in de privaatrechtelijke sfeer, zoals de verjaringstermijnen van de vordering tot teruggave, het recht van de bezitter op een billijke vergoeding in geval de teruggave gelast wordt (op voorwaarde dat de bezitter bij de verwerking van het goed de nodige zorgvuldigheid betracht heeft), en dat de eigendom van het cultuuroed na de teruggave ervan door het nationale recht van de verzoekende lidstaat geregeld wordt.

Het materieel toepassingsgebied van de Richtlijn is hetzelfde als dat van de Verordening 3911/92, met dien verstande evenwel dat ook cultuuroederen die als nationaal bezit geklasseerd zijn en die een integreerend deel vormen van openbare collecties of inventarissen van kerkelijke instellingen, maar die niet onder de gemeenschappelijke categorieën vallen, onder de Richtlijn vallen.

In België is de Richtlijn omgezet door de wet van 28 oktober 1996 betreffende de teruggave van cultuuroederen die op onrechtmatige wijze buiten

het grondgebied van bepaalde buitenlandse staten gebracht zijn.⁹ Als centrale overheid werd de minister van Justitie aangewezen.

2. Het UNIDROIT-verdrag van 1995

Zoals eerder gezegd is het UNESCO-verdrag een publiekrechtelijk instrument dat de betrekkingen regelt van staat tot staat, tussen nationale overheden en dat uitsluitend administratieve procedures oplegt.

Het Unidroit-verdrag is ontstaan uit het besef van de UNESCO dat het UNESCO-verdrag aangevuld moest worden met privaatrechtelijke maatregelen om een adequate oplossing te bieden in situaties waar een gestolen of onrechtmatig uitgevoerd cultuurvoorzwerp aangekocht wordt door een 'bona fide' koper, d.w.z. een koper die geen kennis heeft van de diefstal of onrechtmatige uitvoer. Het Unidroit-verdrag biedt een systeem om de verschillende benaderingen van het principe van de bescherming van de bona fide koper in de diverse verdragstaten, te overbruggen.

Het Unidroit-verdrag vormt een complement van het UNESCO-verdrag in die zin dat het aan de individuele eigenaar van een gestolen cultuurobject, zonder noodzakelijke tussenkomst van een overheid, hetzij van de staat waaruit een cultuurobject onrechtmatig uitgevoerd werd, rechtstreeks toegang verleent tot de rechtbanken van een andere verdragstaat.

Het Unidroit-verdrag schrijft tevens een recht tot vergoeding voor ten voordele van de bona fide bezitters, en voorziet specifieke verjaringstermijnen: vorderingen tot teruggave van een cultuurgoed verjaren na drie jaar vanaf het tijdstip waarop de benadeelde kennis krijgt van de plaats van het voorwerp en de identiteit van de bezitter en, in ieder geval, na 50 jaar vanaf het tijdstip van de diefstal of onrechtmatige uitvoer. In geval van gestolen voorwerpen kan deze periode verlengd worden, in sommige omstandigheden zelfs onbeperkt.

De terughoudendheid van vele landen om het Unidroit-verdrag te ratificeren houdt verband met de verre gaande ingreep in de privaatrechtelijke ver-

houdingen die het Unidroit-verdrag wil bewerkstelligen. Om die reden hebben bijvoorbeeld het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Nederland besloten om de bekrachtiging van het Unidroit-verdrag vooralsnog niet in overweging te nemen.

De (bijzonder) lange verjaringstermijnen en de doorgedreven plicht tot verificatie van de herkomst ('due diligence') die de koper/verkrijger van een cultuurgoed opgelegd krijgt (hetgeen een omkering inhoudt van de bewijslast wanneer vastgesteld moet worden of aan de bona fide bezitter een billijke vergoeding verschuldigd is bij de teruggave van het werk), in combinatie met een zeer ruim omschreven materieel toepassingsgebied, zijn de meest controversiële elementen van het Unidroit-verdrag.

Voor de landen die zich niet louter als uitvoerder van cultuurgoederen beschouwen en voor de landen met een continentale rechtstraditie blijft het Unidroit-verdrag voorlopig nog te verre gaand. Het is wel de verdienste van het Unidroit-verdrag dat het een hernieuwde belangstelling gegenereerd heeft voor het UNESCO-verdrag van 1970 met als resultaat ondermeer de toetredingen van Japan, Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk, landen met een belangrijke internationale kunstmarkt, tot het UNESCO-verdrag.

Begin oktober 2006 zijn 27 landen¹⁰ partij bij het Unidroit-verdrag.

IV. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING VAN HET VERDRAG

Artikel 1: Omschrijving van het begrip 'cultuurgoederen'

De memorie van toelichting bij de federale wet houdende instemming met het verdrag met betrekking tot de maatregelen die moeten worden genomen om de ongeoorloofde invoer, uitvoer en overdracht van eigendom van cultuurgoederen te voorkomen, stelt dat iedere bevoegde overheid een lijst moet opmaken

⁹ Belgisch Staatsblad (*B.S.*) 1996-12-21 pag. 31865, gewijzigd door een wet van 26-11-2002, *B.S.* 24-12-2002 en door een wet van 15-12-1997, *B.S.* 03-02-1998.

¹⁰ Afghanistan, Argentinië, Azerbeidzjan, Bolivia, Brazilië, Cambodja, China, Cyprus, Ecuador, El Salvador, Finland, Gabon, Guatemala, Hongarije, Iran, Italië, Kroatië, Litouwen, Nigeria, Noorwegen, Paraguay, Peru, Portugal, Roemenië, Slovenië, Slowakije en Spanje.

van de goederen die in de zin van het verdrag als cultuurgoederen moeten beschouwd worden.

Met verwijzing naar de commentaar van Patrick J. O’Keefe, *Commentary on the UNESCO 1970 Convention on Illicit Traffic*, zou het UNESCO-verdrag echter verschillende benaderingen toelaten; elke verdragsluitende partij mag rekening houden met het systeem dat aldaar van kracht is. In gebruik zijn:

- enerzijds het lijsten- of classificatiesysteem, waar bij een lijst gehanteerd wordt van specifiek aangewezen cultuurvoorwerpen van uitzonderlijk belang;
- anderzijds het categorieënsysteem, waarbij de algemene categorieën nog nader gespecificeerd kunnen worden in functie van ouderdom, waarde, geografische locatie enzovoort.

Ook een combinatie van beide systemen is mogelijk.

Voor wat de toepassing van het UNESCO-verdrag betreft, koos Frankrijk ervoor om de definitie van ‘cultuurgoed’ (‘cultural property’) gelijk te laten vallen met de categorieën opgesomd in de bijlage van de Europese Verordening en Richtlijn (cfr. O’Keefe, p. 37-38).

Deze optie, die later ook door het Verenigd Koninkrijk gevolgd werd, heeft als voordeel dat er via de aanduiding van inhoudelijke categorieën (zo bijvoorbeeld ‘alle boeken, ouder dan 100 jaar, afzonderlijk of in verzamelingen met een waarde van € 50.000 en meer’) duidelijkheid gecreëerd wordt wat betreft de categorieën van goederen en verzamelingen die binnen het toepassingsgebied van het UNESCO-verdrag vallen.

Het voordeel van die benadering zou zijn dat de Europese afstemming qua materieel toepassingsgebied leidt tot de creatie van een aantal inhoudelijk gedefinieerde categorieën van cultuurgoederen, zowel onder Europees recht als onder internationaal recht. Zo wordt het voor handelaars, verzamelaars en musea duidelijk dat bij de verwerving van cultuurgoederen die onder één van deze categorieën ressorteren, de nodige zorgvuldigheid in acht genomen moet worden en dat het om cultuurgoederen gaat die mogelijk van een beschermd statuut genieten en als dusdanig vatbaar zijn voor vorderingen tot terugkeer naar het land van herkomst.

De Vlaamse Regering zal dan ook aan de andere Belgische overheden voorstellen om door de federale overheid een interpretatieve verklaring inzake de beoogde cultuurgoederen bij de diensten van de UNESCO te laten deponeren n.a.v. de internationale ratificatie. De minister bevoegd voor de culturele aangelegenheden werd door de regering gelast haar en het Vlaams Parlement te informeren m.b.t. dat intrafederaal overleg en het resultaat ervan.

Artikel 2: Verplichting om de ongeoorloofde invoer, uitvoer en overdracht van eigendom te bestrijden

Dit artikel poneert in hoofdzaak twee beginselen:

- verdragsluitende partijen erkennen dat de ongeoorloofde handel in cultuurgoederen de voornaamste oorzaak is van de verarming van het cultureel erfgoed van vele landen, en dat internationale samenwerking één van meest efficiënte manieren is om ons daartegen te beschermen;
- de verdragsluitende partijen verbinden zich ertoe om zich te verzetten tegen deze ongeoorloofde handel met alle middelen waarover zij beschikken.

Dit artikel geldt als een oproep tot een verantwoorde toepassing van het verdrag en tot samenwerking met andere verdragsluitende partijen (zo bijvoorbeeld door uitwisseling van informatie en het invoeren van een ethische code voor handelaars), minder als een voorschrift dat de Belgische overheden noopt om bijkomende (wettelijke of administratieve) instrumenten te nemen.

Mutatis mutandis moet dit artikel ook beschouwd worden als een oproep tot interne samenwerking binnen federale staten.

Dit artikel 2 kan tevens als interpretatiebeginsel dienen in geval van dubbelzinnigheid van andere bepalingen van het UNESCO-verdrag.

Artikel 3: Ongeoorloofde invoer, uitvoer en overdracht van eigendom

Artikel 3 bepaalt dat de invoer, uitvoer en overdracht van eigendom van cultuurgoederen die gebeuren in strijd met de bepalingen die de verdragsluitende partijen genomen hebben overeenkomstig dit verdrag, ongeoorloofd is.

Dit artikel wordt op uiteenlopende wijze geïnterpreteerd.

De meest minimale interpretatie stelt dat enkel binnen het kader van een internationaal of bilateraal akkoord tussen staten kan bepaald worden welke handelingen als ongeoorloofd dienen beschouwd te worden voor de toepassing van het UNESCO-verdrag.¹¹ Deze restrictieve opvatting wordt ondermeer in de Verenigde Staten en in Zwitserland gehanteerd maar lijkt principieel moeilijk verzoenbaar met de geest van het UNESCO-verdrag.

De meest maximale interpretatie stelt dat dit artikel de teruggave mogelijk maakt van alle overeenkomstig artikel 1 aangewezen cultuurgoederen die in gelijk welke verdragsluitende partij gestolen zijn of het voorwerp uitmaken van een ongeoorloofde uitvoer in de zin van het UNESCO-verdrag. Een verdragsluitende partij die deze interpretatie aanhoudt, zal dus eenzijdig bepalen dat zij elke verplaatsing of uitvoer uit een andere verdragsluitende partij, in overtreding van de wetgeving van die partij op de bescherming van het cultureel erfgoed, ook onder haar eigen recht als een 'ongeoorloofde' daad zal beschouwen en als dusdanig sanctioneren. Een dermate doorgedreven toepassing leidt evenwel tot een verregaande aantasting van het gemeenrechtelijk eigendoms- en aansprakelijkheidsregime en tot verregaande ingrepen in de privaatrechtelijke verhoudingen.

Men zou artikel 3 ook als een louter interpretatieve bepaling kunnen beschouwen die refereert naar de concrete verplichtingen die gesteld worden in andere bepalingen van het UNESCO-verdrag (vnl. de artikelen 6, 7 en 13¹²). Artikel 3 geldt dan als algemeen uitgangspunt en basisbeginsel waarvan de inhoud gepreciseerd wordt in de verder geciteerde artikelen van het UNESCO-verdrag.

Het is evenwel zinvoller om dit artikel, naar analogie van artikel 13, ook te beschouwen als aanvullend ten aanzien van de andere artikelen van het verdrag. Dit houdt in dat dit artikel in principe niet noopt tot

aanpassing van het nationaal recht tenzij blijkt dat de bestaande (nationale) rechtsinstrumenten niet volstaan in het kader van de doeltreffende bestrijding van de illegale handel. Concreet: als bijvoorbeeld na analyse van de bestaande rechtsmiddelen binnen Belgisch recht (douanerecht en strafrecht) zou blijken dat deze niet toereikend zijn om afdoende op te treden tegen de illegale invoer van archeologische objecten, dan kan, op basis van dit artikel 3, een specifieke regeling / rechtsmiddel ingevoerd worden binnen het Belgisch recht om deze lacune op te vullen. Daarbij zal steeds een wetgevend ingrijpen vereist zijn. Het UNESCO-verdrag is immers niet rechtstreeks uitvoerbaar.

Artikel 4: Begrip 'cultureel erfgoed'

Dit artikel voert een soort 'wederzijdse erkenning' in door elke verdragsluitende partij van het cultureel erfgoed van elke andere verdragsluitende partij, meer bepaald wanneer deze cultuurgoederen behoren tot de in dit artikel omschreven categorieën.

Daar waar artikel 1 zakelijke categorieën omschrijft (met verwijzing naar welbepaalde soort- of type-objecten), beoogt dit artikel 4 in zijn categorisatie een link te leggen naar het grondgebied of de cultuurpolitiek van de betrokken verdragsluitende partij.

De omschrijving van artikel 4 laat toe dat meerdere verdragsluitende partijen eenzelfde cultuurgoed claimen, wat aanleiding kan geven tot conflicten. Het UNESCO-verdrag biedt geen oplossing voor concurrerende aanspraken van verschillende staten. Dit betekent dat dergelijke conflicten zullen moeten opgelost worden in de concrete procedures, ingesteld in toepassing van het verdrag.

Er dient benadrukt dat artikel 4, volgens het opzet van het UNESCO-verdrag, zich niet uitspreekt over eigendom maar over erfgoedwaarde, d.w.z. iets dat omwille van zijn belang voor een betrokken cultuur of land waardig is om beschermd te worden als cultureel erfgoed.

Gelet op de principiële draagwijdte vereist dit artikel wellicht geen regelgeving. Op basis van deze bepaling kan België rechtmatig van de andere verdragsluitende partijen verwachten dat deze het recht erkennen van de bevoegde overheden in België (gemeenschappen en gewesten) om hun cultureel erfgoed te beschermen, voor zover deze cultuurgoederen (in de zin van

¹¹ Binnen de Europese Unie dienen de Verordening en de Richtlijn die functie.

¹² Art. 6 betreft het invoeren van een uitvoervergunning voor cultuurgoederen;
art. 7 betreft de bescherming van uit een museum of gelijksoortige instelling gestolen goederen;
art. 13 betreft eigendomsoverdrachten die de illegale in- en uitvoer van cultuurgoederen bevordert.

artikel 1 van dit verdrag) tot de in artikel 4 bedoelde categorieën behoren.

Artikel 5: Oprichting van “diensten ter bescherming van het cultureel erfgoed”

Dit artikel doet een oproep aan de verdragsluitende partijen om een culturele erfgoedpolitiek te ontwikkelen.

In concreto wordt aan de verdragsluitende partijen opgedragen om in één of meer diensten te voorzien met volgend ‘actieprogramma’ en dit “in omstandigheden aangepast aan ieder land”:

a) Uitwerken van wetteksten en regelgevingen die strekken tot de bescherming van het cultureel erfgoed

Voor landen waar reeds aangepaste wetgeving bestaat, kan het volstaan om voor de gepaste opvolging en periodieke verslaggeving te zorgen. Relevante Vlaamse wetgeving binnen dit kader is het decreet op de monumenten en landschappen, het decreet op het archeologisch erfgoed, het archiefdecreet, het topstukken-decreet en het Erfgoeddecreet.

b) Opstellen en bijhouden van een lijst van belangrijke openbare en particuliere cultuurgoederen, op basis van een ‘nationale beschermingsinventaris’

Verschillende vragen stellen zich:

Hoe verhoudt deze verplichting zich tot artikel 1 dat de verdragsluitende partijen oplegt de cultuurgoederen aan te wijzen uit de in dit artikel opgesomde categorieën? Enerzijds lijkt dit de interpretatie te bevestigen die de memorie bij de federale instemmingswet geeft aan artikel 1 van het verdrag (opstelling van een lijst van cultuurgoederen voor wat de toepassing van dit verdrag betreft). Anderzijds wijst het feit dat deze lijst in een totaal ander verband dan artikel 1 genoemd wordt, op de tegenovergestelde interpretatie (artikel 1 bedoelt enkel aanwijzing van algemene categorieën).¹³

De lijst moet opgesteld worden op basis van de nationale beschermingsinventaris: welke functie heeft deze

beschermingsinventaris precies? De vraag is gesteld of die alleen voor wetenschappelijke doeleinden moet dienen of ook voor uitvoercontrole en dus douanedoeleinden? In de literatuur over het UNESCO-verdrag wordt gesteld dat dit laatste zeker niet de bedoeling was van de opstellers van het verdrag.

Deze bepaling wordt best geïnterpreteerd als een oproep om binnen het kader van dit verdrag niet alleen louter categorieën van beschermde cultuurgoederen te definiëren maar in functie van een goede opvolging en bescherming deze cultuurgoederen ook te repertoriëren, met prioriteit daarbij voor “die cultuurgoederen waarvan de uitvoer een aanzienlijke verarming van het nationaal erfgoed zou betekenen”. Zie in dit verband artikel 7, (b), dat bepaalt dat de restitutie van een cultuurgoed, gestolen uit een museum, een monument of soortgelijke instelling enkel geclaimd kan worden “indien bewezen wordt dat het cultuurgoed of de cultuurgoederen voorkomen op de inventaris van die instelling”.

In België is de wetenschappelijke inventarisatie een taak van de musea in het kader van hun opdrachten overeenkomstig hun oprichting- en erkenningstatuut. Niettemin moet hier gewezen worden op de bestaande inventarisatieachterstanden van vele instellingen. In die zin bevestigt het UNESCO-verdrag de beleidsmatige prioriteit die in Vlaanderen aan collectieregistratie gegeven moet worden.

In het kader van het topstukken-decreet betekent dit dat alle krachtens dit decreet beschermde voorwerpen en verzamelingen behoorlijk en prioritair geïnventariseerd (en fotografisch gedocumenteerd) worden.

c) Bevorderen van de ontwikkeling of oprichting van wetenschappelijke en technische instellingen

d) Toezicht organiseren op archeologische opgravingen, bewaring in situ verzekeren van bepaalde goederen en bepaalde zones voor archeologische opgravingen beschermen

Het gaat hier om een gewestmaterie. Voor Vlaanderen geldt volgende wetgeving:

- monumenten en landschappen: het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten (zoals gewijzigd), het

¹³ Zie ook de commentaar bij artikel 1.

decreet van 16 april 1996 houdende bescherming van landschappen (zoals gewijzigd);

- archeologisch erfgoed: het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium (zoals gewijzigd).

e) *Uitwerken van ethische codes ten behoeve van de belanghebbenden (conservators, verzamelaars, antiquairs, enzovoort)*

Het Vlaamse Erfgoeddecreet bepaalt dat een museum, om erkend te worden en te blijven, de algemeen aanvaarde deontologische regels voor het museumberoep moet in acht nemen (artikel 4, §1, 8°, van het Erfgoeddecreet). Om te voldoen aan deze erkenningvoorwaarde, moet het museum bij de erkenningaanvraag aantonen dat het de deontologische code voor het museumberoep, zoals beschreven door de International Council of Museums (ICOM), naleeft en onderschrijft in de statuten of in het huishoudelijk reglement van het museum (artikel 2, §6, van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 januari 2005 tot uitvoering van het Erfgoeddecreet van 7 mei 2004).¹⁴

Voor privé-personen en -organisaties kunnen in voorkomend geval aanbevelingscampagnes georganiseerd worden, of kan het systeem van zelfregulering aangemoedigd worden.¹⁵ Voor de kunsthandel: zie ook commentaar bij artikel 10.

f) *Educatieve maatregelen nemen teneinde eerbied voor het cultureel erfgoed aan te moedigen en kennis van het bepaalde in het UNESCO-verdrag op ruime basis te verspreiden*

Elke bevoegde overheid dient gepaste maatregelen te overwegen, bijvoorbeeld door in de onderwijsplannen van de diverse geledingen, specifieke richtlijnen in de lessenpakketten op te nemen, via algemene informatieverspreiding, via bijzondere informatieverspreiding gericht op die diensten die mee voor de handhaving

van het UNESCO-verdrag dienen in te staan, via seminars en studiedagen enzovoort.

g) *Bekendmaking van de verdwijning van een cultuurofgoed*

Naast het betrekken van Interpol, de ICOM en de UNESCO, het doorgeven van de verdwijning aan privé-databanken als ‘the Art Loss register’ en de gevestigde nationale instanties, kunnen van overheidswege ook specifieke publiciteitsmaatregelen in de gespecialiseerde media overwogen worden.¹⁶

Hierbij moet erop gewezen worden dat hoe meer ruchtbaarheid er gegeven wordt aan de verdwijning van een cultuurofgoed, hoe moeilijker het wordt om een dergelijk cultuurofgoed bona fide te verwerven.

Artikel 6: Uitvoervergunning

De verdragsluitende partijen verbinden zich ertoe te voorzien in een uitvoervergunning die ieder ‘cultuurofgoed’ (‘cultural property’) in de zin van het UNESCO-verdrag moet vergezellen. Een cultuurofgoed mag het nationaal grondgebied niet verlaten zonder een dergelijk certificaat.

Deze bepaling is gelijklopend met het reeds bestaande stelsel van uitvoervergunningen op grond van de Europese Verordening 3911/92 betreffende de uitvoer van cultuurofgoederen buiten de douanezone van de EG. De gemeenschappen zijn bevoegd voor het verlenen van deze vergunningen.

Het is zaak deze stelsels op een samenhangende manier op elkaar af te stemmen en er voor te zorgen dat beide systemen van toepassing zijn op dezelfde categorieën van cultuurofgoederen (afstemmen materieel toepassingsgebied). Om dit mogelijk te maken moet bij de toetreding tot het verdrag een interpretatieve verklaring neergelegd worden waarbij het materiële toepassingsgebied van het UNESCO-verdrag in lijn gebracht wordt met dat van de bijlage van de Verordening en de Richtlijn.

¹⁴ De relevante voorschriften in de ICOM Code zijn vervat in artikel 3.2 (verwerving van illegale voorwerpen), artikel 3.6 (lenen aan en door musea) en artikel 4.4. (terugkeer en restitutie van cultureel erfgoed).

¹⁵ Eventueel via een overkoepelend orgaan zoals de Unie van Belgisch-Luxemburgse Kunstmarkt (UBEMA) die een hele reeks beroepsverenigingen overkoepelt.

¹⁶ Vermelden we in dit verband de Europese discussie inzake de opzet en coördinatie van (officiële) databanken voor gestolen kunstvoorwerpen.

Voor wat betreft de uitvoer van cultuuroederen buiten de EG volstaat de reeds bestaande EU-regeling (Verordening).

De vraag stelt zich of en in welke mate ook voor het intra-communautaire verkeer van cultuuroederen binnen de EU (bijvoorbeeld van België naar Nederland) een dergelijk certificaat geïntroduceerd moet worden. Het verdrag en de verdragspraxis bieden ook op dat vlak de nodige vrijheid aan de verdragspartijen. In ieder geval is een intra-communautair certificaat vereist voor door een specifieke regeling beschermde cultuuroederen; zo bijvoorbeeld voor de krachtens het topstukkendecreet beschermde cultuuroederen. Voor wat de overige cultuuroederen in de zin van artikel 1 van het verdrag betreft, kan op termijn de introductie van een dergelijk certificaat overwogen worden. Daarbij dient dan een afweging gemaakt te worden tussen enerzijds de voordelen die een dergelijke intra-communautaire regeling biedt op het vlak van de bescherming van het roerend cultureel erfgoed en anderzijds de kosten en de administratieve meerlast die een dergelijke introductie met zich mee zou brengen. Allicht dat de evolutie van de Europese regelgeving terzake mee bepalend zal zijn.

Artikel 7: Verbod om ongeoorloofd uitgevoerde cultuuroederen te verwerven of gestolen cultuuroederen in te voeren

De reikwijdte van artikel 7 is beperkt tot de museale sfeer. Dit artikel strekt ertoe:

- musea en gelijksoortige instellingen te verhinderen om ongeoorloofd uitgevoerde cultuuroederen ten behoeve van hun collecties te verwerven (7, (a));
- de invoer van uit musea of (seculiere of religieuze) openbare monumenten gestolen cultuuroederen te verbieden, voor zover er een inventaris van bestaat (7, (b), (i));
- de terugkeer van de uit deze musea e.d. gestolen cultuuroederen te bevorderen, mits betaling van een billijke vergoeding (7, (b), (ii)).

Verhinderen dat musea en soortgelijke instellingen illegaal uitgevoerde cultuuroederen verwerven (artikel 7, (a))

Het gebruik in artikel 7, (a), van de zinsnede ‘conform de nationale wetgeving’ beperkt – zoals dit ook elders in het verdrag gebeurt – de draagwijdte van dit

artikel. Er is geopperd dat deze bepaling enkel geldt voor de musea van wie het verwervingsbeleid door de staat gecontroleerd wordt. In een ruimere, meer zinvolle lezing, strekken de verplichtingen in dit artikel zich uit tot alle museale instellingen die op een of andere wijze door een overheid erkend of gesubsidieerd worden. Deze ruimere interpretatie wordt gevolgd.

Het opleggen aan deze instellingen, als voorwaarde voor hun erkenning en/of subsidiëring, van bepaalde standaarden en ethische codes is in dit verband een geschikte maatregel die reeds in diverse landen gehanteerd wordt. Zo ook in Vlaanderen. Het Vlaamse Erfgoeddecreet bepaalt dat een museum, om erkend te worden en te blijven, de algemeen aanvaarde deontologische regels voor het museumberoep moet in acht nemen (artikel 4, §1, 8°, van het Erfgoeddecreet). Om te voldoen aan deze erkenningvoorwaarde, moet het museum bij de erkenningaanvraag aantonen dat het de deontologische code voor het museumberoep, zoals beschreven door de ICOM, naleeft en onderschrijft in de statuten of in het huishoudelijk reglement van het museum (artikel 2, §6, van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 januari 2005 tot uitvoering van het Erfgoeddecreet van 7 mei 2004). De voor het UNESCO-verdrag relevante voorschriften in de ICOM-code zijn vervat in artikel 3.2 (verwerving van illegale voorwerpen), artikel 3.6 (bruiklenen aan en door musea) en artikel 4.4. (terugkeer en restitutie van cultureel erfgoed).

Tenslotte wordt opgemerkt dat slechts uitvoerhandelingen die na de inwerkingtreding van het UNESCO-verdrag plaatsvinden, in beide betrokken verdragsluitende partijen als illegaal moeten beschouwd worden voor de toepassing van dit artikel (zie punt II). Is dat niet het geval, dan zal nagegaan moeten worden of binnen het algemene kader van de internationale samenwerking een restitutie buiten het kader van het verdrag overwogen kan worden.

Invoer verbieden van uit musea, monumenten of soortgelijke instellingen gestolen cultuuroederen (artikel 7, (b), (i))

De draagwijdte van artikel 7, (b), is nauw omschreven.

Paragraaf 7, (b), (i), is van toepassing op *gestolen* cultuuroederen die op een ‘museale’ *inventaris* voorkomen. Niet-geïntroduceerde cultuuroederen

en voorwerpen die afkomstig zijn van onrechtmatig uitgevoerde opgravingen en die per definitie nog niet geïnventariseerd zijn, vallen dus buiten het toepassingsgebied van deze paragraaf.

Aan het traditioneel begrip ‘diefstal’ zoals dat gedefinieerd is in elke verdragsluitende partij, wordt niet geraakt.

Naar Belgisch recht kunnen de in dit artikel bedoelde handelingen in bepaalde gevallen vervolgd worden onder het misdrijf van diefstal of heling. Hiervoor moeten uiteraard de voor deze misdrijven constitutieve bestanddelen aanwezig zijn, en moeten de nodige aanknopingsfactoren vervuld zijn conform de internationaal privaatrechtelijke beginselen.

In de rand wordt er hier op gewezen dat het misdrijf van heling door de Belgische rechtspraak als een aflopend misdrijf beschouwd wordt, dit in tegenstelling tot Frankrijk waar de rechtspraak hetzelfde misdrijf als een voortdurend misdrijf bestempeld heeft. Aangezien dit in internationaal verband voor problemen kan zorgen (de verjaringstermijnen voor heling lopen in België veel vroeger af), werd in 2003 een wetsvoorstel ingediend bij de Senaat om het misdrijf bij wet als voortdurend aan te merken.¹⁷ De goedkeuring van dit wetsvoorstel op Belgisch niveau zou een mogelijke maatregel kunnen zijn in het kader van de implementatie van het UNESCO-verdrag.

De terugkeer van uit musea, monumenten of soortgelijke instellingen gestolen cultuurgoederen bevorderen, mits betaling van een billijke vergoeding (7, b, (ii)).

In paragraaf 7, (b), (ii), worden ‘gepaste maatregelen’ opgelegd, te nemen op uitdrukkelijk verzoek van de staat van herkomst.

Deze bepaling impliceert dat overwogen moet worden om voor de cultuurgoederen, bedoeld in artikel 7, (b), (ii), een regeling te voorzien die, naar analogie van de Europese Richtlijn, de restitutie van dergelijke cultuurgoederen regelt, daarbij rekening houdend met de rechten van de mogelijke bona fide bezitter die via deze procedure zijn bezit ontnomen wordt en hiervoor schadeloos gesteld dient te worden.

In België gelden, net als in de meeste landen, specifieke terugvorderingsprocedures voor gestolen (culturele en andere) voorwerpen. De vraag is welke bijkomende verplichtingen dit artikel aan de verdragsluitende partijen oplegt, die in voorkomend geval tot wetswijziging nopen:

- vooreerst wordt door dit artikel een vereenvoudigde procedure voorgesteld, via diplomatieke kanalen, en met een specifieke kostenregeling;
- verder wordt de teruggave afhankelijk gemaakt van het betalen door de verzoekende staat van een billijke vergoeding aan de persoon die het voorwerp te goeder trouw verworven heeft of aan de wettige eigenaar ervan;
- tenslotte geldt de teruggaveplicht ook al zijn de intern-gemeenrechtelijke verjaringstermijnen reeds verlopen (cfr. driejarige verjaringstermijn in artikel 2279 Burgerlijk Wetboek).

Gezien het parallellisme tussen deze bepalingen en die van de Europese Richtlijn, zal de wet van 28 oktober 1996 die de omzetting van de Richtlijn in het Belgisch recht regelt, op dit vlak allicht mee als richtsnoer kunnen gelden voor de federale wetgever.

Artikel 8: Strafsancties en administratieve sancties

Inbreuken op de verbodsbepalingen in artikelen 6, (b), en 7, (b), van het verdrag moeten beteugeld worden met strafrechtelijke of administratieve straffen.

Op het niveau van de Vlaamse wetgeving dienen de in het topstukendecreet opgenomen strafbepalingen vermeld te worden.

Artikel 9: Internationaal overlegd optreden

De toepassing van dit artikel blijft beperkt tot de archeologische en etnologische voorwerpen.

Zoals dit artikel 9 zelf suggereert, zullen meer ingrijpende maatregelen, zoals invoerbepalingen, in de meeste gevallen een bilateraal of multilateraal akkoord vergen, zeker als deze een min of meer definitief karakter hebben.

De mogelijkheid om invoerbepalingen in te voeren in België, op al dan niet tijdelijke basis, wordt in de regel gebaseerd op de wet van 11 september 1962 en het koninklijk besluit van 30 december 1993 tot rege-

¹⁷ Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 505 van het Strafwetboek betreffende heling, ingediend door de heer F. Roelants du Vivier bij de Senaat op 8 juli 2003 (St. Senaat, 3 – 39/1).

ling van de in-, uit- en doorvoer van goederen en de daaraan verbonden technologie. Deze reglementering is echter subsidiair, in die zin dat alle op grond daarvan genomen maatregelen conform moeten zijn aan de bepalingen en verplichtingen opgelegd door de Europese regelgeving voor de materies die aan de bevoegdheid van de lidstaten onttrokken worden (zoals de douanereglementering); deze laatste hebben dus in alle opzichten voorrang.

Voor de toepassing van artikel 9 zal dus zeker steeds Europees overleg nodig zijn.

Artikel 10: Maatregelen ter bestrijding van de ongeoorloofde handel in cultuuroederen

Dit artikel roept op tot het nemen van initiatieven die het publiek bewust maken van het risico dat diefstal, clandestiene opgravingen en ongeoorloofde uitvoer vormen voor het cultureel erfgoed en vraagt om maatregelen in te voeren “in de omstandigheden aangepast aan ieder land”, die “antiekhandelaars” verplichten een register aan te houden en hun kopers te informeren over een eventueel uitvoerverbod.

De vraag is op welke manier deze verplichtingen best uitwerking krijgen. Het artikel laat de verdragsluitende partijen zelf de vrije keuze en opportuniteitsbeoordeling (“in de omstandigheden aangepast aan ieder land”).

Moeten aan de antiekhandelaars uit hoofde van het UNESCO-verdrag specifieke juridische verplichtingen opgelegd worden of volstaat het om het aan de praktijk en aan de rechtbanken over de laten om de verplichtingen van het verdrag af te dwingen in het bestaand rechtskader?

Onder de bestaande Belgische wetgeving kan verwezen worden naar de gemeenrechtelijke vrijwaring-regeling, de consumentenwetgeving en de regeling betreffende de belasting op de toegevoegde waarde (btw) met betrekking tot de belastingheffing over de marge.

De verplichting tot informatieverstrekking wordt in zekere zin reeds afgedwongen door de gemeenrechtelijke vrijwaringverplichting en de leer van de verborgen gebreken, zoals neergelegd in de artikelen 1641-1649 van het Burgerlijk Wetboek en geïnterpreteerd door de rechtspraak, en in de bijzondere regeling van de verkopen onder de consumentenwetgeving (cf. de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument).

De verplichting tot het aanleggen van een register kan men terugvinden in de btw-reglementering,

meer bepaald in de circulaire nr. 1/1995 met betrekking tot de belastingheffing over de winstmarge voor gebruikte goederen, kunstvoorwerpen, voorwerpen voor verzamelingen en antiquiteiten. Deze circulaire verplicht de belastingplichtige wederverkopers van dergelijke voorwerpen, die zich in de voorwaarden van de circulaire bevinden en die geopteerd hebben het regime van de winstmarge toe te passen, een aankoopregister te houden waarin de belastingplichtige wederverkoper alle aankopen van goederen moet inschrijven die hij gedaan heeft en die onderworpen zijn aan de bijzondere regeling van belastingheffing over de winstmarge. Er wordt bovendien bepaald dat de belastingplichtige wederverkoper op elk ogenblik, op verzoek van de controleambtenaren, de herkomst moet kunnen aantonen van de bedoelde goederen die hij in zijn bezit heeft. Daartoe moet hij ieder goed individualiseren.¹⁸

Wil men verder gaan, dan kan overwogen worden om deze verplichtingen (houden van register, informeren van de koper) aan de bedoelde sector op te leggen via (al dan niet vrijwillig aangenomen) gedragscodes. Hiertoe lijkt het essentieel eerst de bestaande praktijken en geplogenheden in het kader van de verschillende verenigingen en organisaties van kunsthandelaars en antiquairs en de mate van afdwingbaarheid van deze regels en codes binnen de betrokken organisatie, in kaart te brengen.

Wat educatieve maatregelen betreft, kan men denken aan:

- het verzekeren door de culturele overheden en de instellingen die door hen gesuperviseerd, gecontroleerd en/of gesubsidieerd worden van een voldoende aanbod van training, cursussen, seminars en opleidingen voor mensen in de sector;
- het openstellen en verspreiden van educatieve- en informatiemateriaal, opgesteld door nationale en internationale organisaties, in eerste instantie door de UNESCO zelf.

Artikel 11: Bezetting van een land door een vreemde mogendheid

Dit artikel is een weergave van de principes vervat in het UNESCO-verdrag van Den Haag van 14 mei 1954 inzake de bescherming van cultuuroederen tijdens gewapende conflicten. Aangezien België dit verdrag (en haar eerste protocol) bekrachtigd heeft, kan

¹⁸ Circulaire 1/1995, randnr. 87.

men het standpunt innemen dat geen bijkomende regeling hoeft ingevoerd te worden, tenzij de goedkeuring van het tweede protocol bij de Haagse Conventie goed te keuren. Deze procedure loopt.

Om duidelijkheid te scheppen kan overwogen worden om de bepaling van artikel 11 als dusdanig op te nemen in een wettelijk afdwingbare bepaling. Niet alleen biedt dit een vangnet voor ongeoorloofde uitvoerpraktijken uit bezette gebieden, maar tevens is daarmee elke twijfel omtrent het (on)geoorloofd karakter van een overdracht of uitvoerhandeling in strijd met de buitenlandse openbare orde of evenwaardige regels van de baan. Concreet zou een algemeen invoerverbod kunnen ingesteld worden voor cultuurgoederen, afkomstig uit bezette gebieden zoals gedefinieerd door het Verdrag van Den Haag en zijn protocol(len).

Artikel 12: Gebieden waarvan de internationale betrekkingen verzekerd worden door een verdragsluitende partij

Dit artikel is niet van toepassing wat Vlaanderen betreft.

Artikel 13: Wetgeving van de verdragsluitende partijen

Dit artikel heeft het nadeel weinig concreet te zijn. De draagwijdte ervan wordt beperkt door de expliciete vermelding dat de maatregelen die dit artikel vermeldt, gerealiseerd moeten worden in overeenstemming met de wetgeving van elke staat.

De memorie van toelichting van de federale instemmingwet stelt dat artikel 13 als aanvullend beschouwd moet worden ten aanzien van de andere artikelen van het verdrag en enkel aanpassing van het nationaal recht vergt als de andere aanpassingen niet volstaan in het kader van de doeltreffende bestrijding van de ongeoorloofde handel in cultuurgoederen.

Paragraaf 13, (a), verplicht de verdragsluitende partijen om overdrachten die illegale in- of uitvoer bevorderen, te verhinderen.

Paragraaf 13, (b), verplicht het vergemakkelijken van restitutie en teruggave van illegaal uitgevoerde cultuurvoorwerpen aan de rechtmatige eigenaar en situeert zich als dusdanig vooral op het vlak van de diplomatieke en administratieve samenwerking.

Paragraaf 13, (c), verwijst naar gestolen goederen en roept de verdragsluitende partijen op om vorderingen

(voor hun rechtbanken) tot teruggave van verloren of gestolen cultuurvoorwerpen, aan de rechtmatige eigenaar te aanvaarden.

Rekening houdend met het feit dat het om acties gaat die toegelaten moeten worden binnen het kader van de wetgeving van elke staat, zal op deze vorderingen het Belgische procesrecht en de Belgische verwijzingsregels van het internationaal privaatrecht (IPR) van toepassing zijn.

Paragraaf 13, (d), ligt in het verlengde van het algemene door het UNESCO-verdrag gehuldigde beginsel dat verdragsluitende partijen zich ertoe verbinden om de door de andere staten aangewezen cultuurgoederen onder de artikelen 1 en 4 van het UNESCO-verdrag als dusdanig te erkennen.

Artikel 14: Middelen van de nationale diensten voor de bescherming van het cultureel erfgoed

De bepaling dat elke verdragsluitende partij mag “rekening houden met haar mogelijkheden” spreekt voor zich. Dit is een interne aangelegenheid.

Voor België zal de financieringskwestie op elk bevoegdheidsniveau dienen opgevangen te worden, voor de voorwerpen en instellingen op hun respectievelijk grondgebied.

Binnen de Vlaamse Gemeenschap voorziet het topstukkendecreet de oprichting van een ‘topstukkenfonds’ voor de aankoop van voorwerpen die het voorwerp uitmaken van een aankoopverplichting door de Vlaamse Regering.

Artikel 14 van het verdrag dient dan ook beschouwd te worden als een oproep om de nodige fondsen te voorzien en reeds opgerichte fondsen (zoals het topstukkenfonds) ook daadwerkelijk te spijzen.

Artikel 15: Bijzondere overeenkomsten

Een voorbeeld bij uitstek van dergelijke reeds gesloten overeenkomsten binnen de EU zijn het Verdrag van Rome (artikel 30) en de Richtlijn 93/7 en de Verordening 3911/92 die eruit voortspuiten.

Dit artikel valideert ook de bilaterale overeenkomsten die sommige staten gesloten hebben met welbepaalde andere landen.

In België dient binnen dit kader de nodige samenwerking tot stand gebracht te worden tussen de federale en gefedereerde entiteiten voor wat betreft de toepas-

sing van hun respectieve erfgoedwetgevingen. Hiervoor dienen de nodige samenwerkingsakkoorden gesloten te worden.

Artikel 16: Periodieke verslagen

Het kader en de modaliteiten van de periodieke rapportering worden best vastgelegd in de samenwerkingsakkoorden tussen de verschillende gefedereerde entiteiten.

Artikel 17: Technische bijstand van de UNESCO

Het is nuttig te onthouden dat allerlei diensten en educatiemateriaal ter beschikking kunnen gesteld worden door de UNESCO. Zij biedt ook assistentie bij het opstellen van wetgeving en maatregelen ter uitvoering van het UNESCO-verdrag.

Meldenswaardig is ook de mogelijkheid om van de diensten van de UNESCO gebruik te maken voor geschillenbeslechting, op verzoek weliswaar van tenminste twee van de betrokken verdragsluitende partijen.

Artikel 18: Authentieke talen

Voor bepaalde terminologische kwesties, tegenstrijdigheden of interpretatievragen kan het nuttig zijn de verschillende taalversies te raadplegen. De authentieke versies zijn het Engels, het Spaans, het Frans en het Russisch. De Franse versie wordt aan het Vlaams Parlement voorgelegd. De Nederlandse tekst van het verdrag is slechts een vertaling.

Artikelen 19 tot 26: Slotbepalingen

Deze bepalingen behoeven geen commentaar.

Artikel 19 stelt dat de akten van bekrachtiging of aanvaarding neergelegd worden bij de directeur-generaal van de UNESCO, die optreedt als depositaris.

Het verdrag staat volgens artikel 20 open voor toetreding door staten die geen lid zijn van de UNESCO maar die door de Uitvoerende Raad verzocht worden om toe te treden.

Artikel 21 gaat over de inwerkingtreding van het verdrag. Dat punt kwam reeds aan bod in punt I.1.

Overeenkomstig artikel 22 verklaren de verdragsluitende partijen dat het verdrag ook van toepassing is op de gebieden waarvan zij de internationale betrek-

kingen waarnemen. Indien nodig overleggen zij met de regeringen of andere bevoegde overheden van die gebieden.

Artikel 23 bepaalt dat het verdrag kan opgezegd worden door middel van een schriftelijke akte die gericht wordt aan de depositaris. De opzegging wordt van kracht 12 maanden na ontvangst van de akte.

Artikel 24 stelt dat de depositaris de verdragsluitende partijen informeert over de neerlegging van de akten die in de vorige artikelen besproken werden.

Volgens artikel 25 kan het verdrag herzien worden door de Algemene Vergadering van de UNESCO. De herziening bindt enkel de staten die partij worden bij het verdrag houdende herziening van het oorspronkelijk verdrag.

Het verdrag wordt geregistreerd op het secretariaat van de Organisatie van de Verenigde Naties (artikel 26).

V. PROCEDUREVERLOOP

1. Gemengd karakter

Tijdens zijn vergadering d.d. 22 november 2000 heeft de Werkgroep 'Gemengde Verdragen' (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), het gemengd karakter (bevoegdheden van de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten) vastgelegd. De ICBB heeft op 8 maart 2001 die beslissing bekrachtigd.

2. Advies van de Raad voor Cultuur

De Raad voor Cultuur bracht op 15 maart 2005 zijn advies uit. De Raad adviseert positief t.a.v. de ratificatie van het verdrag mits bij interpretatieve verklaring het materiële toepassingsgebied (definitie van 'cultuurgoed') gelijkgeschakeld wordt met de Europese regelgeving (Verordening EEG nr. 3911/92 van de Raad van 9 december 1992 betreffende de uitvoer van cultuurgoederen). Volgens de Raad leidt die gelijkgeschakeling qua materieel toepassingsgebied tot de creatie van een aantal inhoudelijk gedefinieerde categorieën van cultuurgoederen die zowel onder Europees recht als onder internationaal recht erkend worden als 'bijzondere' cultuurgoederen.

3. Advies van de Raad voor de Kunsten

In zijn advies d.d. 29 maart 2005 sloot de Raad voor de Kunsten zich aan bij het advies van de Raad voor Cultuur.

4. Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)

Op 23 november 2005 sloot het dagelijks bestuur van de SERV zich, onder voorbehoud van bekrachtiging door de Raad, aan bij het ontwerp van regeringsbeslissing. Tijdens zijn vergadering d.d. 18 januari 2006 heeft de Raad dat standpunt bekrachtigd.

5. Advies van de Raad van State

In zijn advies d.d. 17 augustus 2006 maakte de Raad van State geen opmerkingen.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

*De Vlaamse minister van Financiën en Begroting
en Ruimtelijke Ordening,*

Dirk VAN MECHELEN

*De Vlaamse minister van Cultuur,
Jeugd, Sport en Brussel,*

Bert ANCIAUX

*De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands
Beleid, Media en Toerisme,*

Geert BOURGEOIS

ONTWERP VAN DECREET

Ontwerp van decreet houdende instemming met het verdrag met betrekking tot de maatregelen die moeten worden genomen om de ongeoorloofde invoer, uitvoer en overdracht van eigendom van cultuuroederen te voorkomen, aangenomen door de Algemene Conferentie van UNESCO tijdens haar zestiende zitting in Parijs op 14 november 1970

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Financiën, Begroting en Ruimtelijke Ordening, de Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel en de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Artikel 2

Het verdrag met betrekking tot de maatregelen die moeten worden genomen om de ongeoorloofde invoer, uitvoer en overdracht van eigendom van cultuurogoderen te voorkomen, aangenomen door de Algemene Conferentie van UNESCO tijdens haar zestiende zitting in Parijs op 14 november 1970, zal volkomen gevolg hebben.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting en Ruimtelijke Ordening,

Dirk VAN MECHELEN

De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel,

Bert ANCIAUX

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,

Geert BOURGEOIS

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Financiën, Begroting en Ruimtelijke Ordening, de Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel en de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Artikel 2

Het verdrag met betrekking tot de maatregelen die moeten worden genomen om de ongeoorloofde invoer, uitvoer en overdracht van eigendom van cultuurgoederen te voorkomen, aangenomen door de Algemene Conferentie van UNESCO tijdens haar zestiende zitting in Parijs op 14 november 1970, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel, 10 november 2006.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

*De Vlaamse minister van Financiën,
Begroting en Ruimtelijke Ordening,*

Dirk VAN MECHELEN

*De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd,
Sport en Brussel,*

Bert ANCIAUX

*De Vlaamse minister van Bestuurszaken,
Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,*

Geert BOURGEOIS
